

Caracterizarea personajului Apostol Bologa din opera Padurea spanzuratilor scrisa de Liviu Rebreanu-a doua parte

Urmeaza scoala de artilerie, ajunge ofiter, e ranit, decorat de cateva ori si avansat locotenent. In rastimp de doi ani, razboiul a luat locul de frunte in conceptia lui de viata din care odinioara voise sa-l elimine. Mai mult, acum devine adept al acestuia: "...razboiul e adevaratul creator de energii", sustine Bologa.

Ca ofiter devotat statului austro-ungar, figureaza printre membrii Curtii Martiale care-l condamna la moarte pe sublocotenentul ceh Svoboda pentru incercarea de a trece la inamic. Convins de vinovatia ofiterului ceh, Bologa, "o fire excesiv de sovaitoare", cum se autodefineste, are de aceasta data "constiinta pe deplin impacata, absolut pe deplin..." In momentul in care Klapka il anunta ca se vor muta pe frontul romanesc, Bologa va trece printr-un acut proces sufletesc, printr-o criza de constiinta generata si intretinuta de imposibilitatea de a impaca teza datoriei fata de statul multinational, in a carui armata lupta, cu spiritul national, al romanului.

Ofiterul cu pieptul plin de decoratii descopera ca eroismul lui nu raspundea unei convingeri intime, ci ca ii fusese inculcat de educatia budapestana. "Trebuie sa se gaseasca un mijloc de salvare!", crede disperat Bologa. Pana atunci continua sa fie un militar de onoare; distruge un reflector al inamicului, fapt pentru care este felicitat de insusi generalul Karg, caruia eroul ii expune cu sinceritate impasul moral in care se va afla cand unitatea sa va ajunge pe frontul romanesc.

Nu reuseste altceva decat sa devina suspect. Si numai faptul ca intre timp e ranit il impiedica sa dezerteze si astfel sa-si linisteasca sufletul, constiinta. E trimis in concediu acasa, unde rupe logodna cu Marta. Motivul ruperii logodnei nu este prezenta tanarului ofiter de husari in preajma Martei, cum au sustinut unii critici.

Explicatia aceasta este "gaselnita" avocatului Domsa, prin raspandirea si statornicirea careia fiica sa ar fi putut fi disculpata in fata targului de viata prea usuratica pe care o ducea. Resorturile intime ale eroului, obsesiva insinuare a ochilor Ilonei, fiica groparului ungur Vidor - de care se indragostise - in mintea lui, raspunsurile evazive ale mamei la intrebarile sale despre "cum o mai duce" Marta sunt argumente mult mai convingatoare pentru ruperea logodnei.